

**ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ТУКАЙ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
ТЕЛЭНЧЕ-ТАМАК АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ СОВЕТЫ**

КАРАР

«05»май 2021 ел

№ 11/2

Татарстан Республикасы Тукай муниципаль районы Теләнчө-Тамак авыл жирлегендә гражданнар мөрәҗәгатьләрен карау тәртибе турында нигезләмәне раслау хакында

«Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның төмуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон, «Россия Федерациясендә гражданнар мөрәҗәгатьләрен карау тәртибе турында» 2006 елның 2 маенданы 59-ФЗ номерлы Федераль закон, «Татарстан Республикасында гражданнар мөрәҗәгатьләре турында» 2003 елның 12 маенданы 16-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы, Татарстан Республикасы Тукай муниципаль районы Теләнчө-Тамак авыл жирлеге уставы нигезендә Теләнчө-Тамак авыл жирлеге Советы

КАРАР БИРДЕ:

1. Татарстан Республикасы Тукай муниципаль районы Теләнчө-Тамак авыл жирлегендә гражданнар мөрәҗәгатьләрен карау һәм гражданнары шәхси кабул итү тәртибе һәм сроклары турында нигезләмәне әлеге каарга күшымта нигезендә расларга.
2. Татарстан Республикасы Тукай муниципаль районы Теләнчө-Тамак авыл жирлеге жирле үзидарә органнарына үз эшендә әлеге Нигезләмәгә таянып эш итәргә.
3. Әлеге каарны «Интернет» чөлтәрендә Татарстан Республикасы рәсми хокукый мәгълүмат порталында (<http://pravo.tatarstan.ru>) һәм Татарстан Республикасы муниципаль берәмлекләре порталы составында Тукай муниципаль районы мәгълүмат сайтында (<https://tukay.tatarstan.ru/>) урнаштырырға.
4. Әлеге каар үтәлешен контролльдә тотуны үз жаваплылыгында калдырам.

Муниципаль берәмлек Башлыгы,
Совет Рәисе

R.II. Нәжметдинов

Татарстан Республикасы Тукай муниципаль районны Теләнчे-Тамак авыл жирлегенде гражданнар мөрәжәгатьләрен карау тәртибе турында нигезләмә

Татарстан Республикасы Тукай муниципаль районны Теләнче-Тамак авыл жирлегенде гражданнар мөрәжәгатьләрен карау тәртибе турында нигезләмә

1. Гомуми нигезләмәләр

1.1. Элеге Нигезләмәнең гамәлдә булыу гражданнарның барлык мөрәжәгатьләренә, федераль конституция законнарында һәм башка федераль законнарда билгеләнгән тәртиптә каралырга тиешле мөрәжәгатьләрдән тыш, кагыла.

1.2. Элеге Нигезләмәдә жирле үзидарә органнары һәм вазыйфай затлар тарафыннан гражданнар мөрәжәгатьләрен карау тәртибе курсәтелгән органнар, вазыйфай затлар тарафыннан гражданнарның, шул исәптән юридик затларның мөрәжәгатьләрен карау белән бәйле хокук мәнәсәбәтләренә, шулай ук гражданнар, гражданнар берләшмәләренең, шул исәптән юридик затларның, гавами эһәмияткә ия функцияләрне гамәлгә ашыручи муниципаль учреждениеләр, башка оешмалар һәм аларның вазыйфай затлары мөрәжәгатьләрен карауга бәйле хокук мәнәсәбәтләренә кагыла.

1.3. Һәр граждан Татарстан Республикасы Тукай муниципаль районны Теләнче-Тамак авыл жирлеге жирле үзидарә органнарына, Татарстан Республикасы Тукай муниципаль районны Теләнче-Тамак авыл жирлеге жирле үзидарә органнарының вазыйфай затларына шәхсән яки үз вәкиле аша мөрәжәгать итәргә, шулай ук шәхси һәм коллектив мөрәжәгатьләр, гражданнар жәмгыяте, шул исәптән юридик зат мөрәжәгатьләре жибәрергә хокуклы.

1.4. Гражданнар мөрәжәгать итү хокуқын ирекле һәм үз ихтиярлары белән гамәлгә ашыралар. Мөрәжәгать итү хокуқын гамәлгә ашыру башка затларның хокукларын һәм ирекләрен бозмаска тиеш.

1.5. Гражданнарның мөрәжәгатьләрен карау бушлай башкарыла.

1.6. Элеге Нигезләмәдә кулланыла торган төп төшенчәләр «Россия Федерациясе гражданнарының мөрәжәгатьләрен карау тәртибе турында» 2006 елның 2 маенданы 59-ФЗ номерлы Федераль закон белән билгеләнгән мәгънәләрдә кулланыла.

1.7. Татарстан Республикасы Тукай муниципаль районны Теләнче-Тамак авыл жирлегенең жирле үзидарә органнары һәм вазыйфай затлары үз компетенциясе чикләрендә гражданнар мөрәжәгатьләрен кабул итәргә, аларны «Россия Федерациясе гражданнарының мөрәжәгатьләрен карау тәртибе турында» 2006 елның 2 маенданы 59-ФЗ номерлы Федераль закон һәм элеге Нигезләмә белән билгеләнгән тәртиптә һәм срокларда карапга, тиешле чаралар курергә, нигезләнгән жаваплар бирергә тиеш.

2. Гражданнар мөрәжәгатьләрен карау эшен оештыру

2.1. Татарстан Республикасы Тукай муниципаль районны Теләнче-Тамак авыл жирлеге жирле үзидарә органнары (алга таба – жирле үзидарә органнары) һәм Татарстан Республикасы Тукай муниципаль районны Теләнче-Тамак авыл жирлеге жирле үзидарә органнарының вазыйфай затлары (алга таба – вазыйфай затлар) гражданнар мөрәжәгатьләрен карау буенча эшне оештырырга, мөрәжәгатьләрне объектив, һәрьяклы һәм вакытында карауны, гражданнарың мөрәжәгатьләре асылы буенча караплар кабул итәргә хокуклы вазыйфай затлар тарафыннан гражданнары шәхсән кабул итүне тәэмин итәргә тиеш.

2.2. Гражданнар мөрәжәгатьләре буенча эш кәгазыләрен алыш бару эш кәгазыләрен алыш баруның башка төрләреннән аерым алыш барыла.

2.3. Жирле үзидарә органнарына һәм вазыйфаи затларга язмача яки телдән көргән, шәхси кабул итүдә бәян ителгән барлық мөрәжәгатьләр, шулай ук почта, телефон, телеграф яисә башка юл белән алынган мөрәжәгатьләр билгеләнгән тәртиптә теркәлә.

2.4. Язма мөрәжәгать жирле үзидарә органнары яисә вазыйфаи затка қергәннән соң өч көн эчендә мәжбүри теркәлергә тиеш.

2.5. Жирле үзидарә органнары гражданнарның мөрәжәгатьләрен кабул итүне максус төzelә торган структур бүлекчәләре яисә эшчәнлеге тиешле нигезләмәләр белән каралган максус билгеләнгән затлар аша оештыралар.

3. Гражданнар мөрәжәгатьләре буенча эшнен ведомстволылыгы

3.1. Граждан язма мөрәжәгатьне компетенциясенә мөрәжәгатьтә куелган мәсьәләләрне хәл итү көргән органга яисә вазыйфаи затка турыдан-туры жибәрә.

3.2. Гражданнарның мөрәжәгатьләре жирле үзидарә органнары һәм вазыйфаи затлары тарафыннан аларның компетенциясе нигезендә карала.

3.3. Хәл итү әлеге жирле үзидарә органы яисә вазыйфаи зат компетенциясенә керми торган мәсьәләләрне үз эченә алган язма мөрәжәгать, мөрәжәгатьтә куелган мәсьәләләрне хәл итү компетенциясенә көргән тиешле органга яисә тиешле вазыйфаи затка, мөрәжәгатьне яңа адреска жибәрү турында мөрәжәгать жибәргән гражданга хәбәр итеп, Федераль законның 11 статьясы 4 өлешендә курсәтелгән очраклардан тыш, теркәлгән көннән жиде көн эчендә жибәрелә.

3.4. Язма мөрәжәгатьтә куелган мәсьәләләрне хәл итү берничә дәүләт органы, жирле үзидарә органнары яки вазыйфаи зат компетенциясенә көргән очракта, мөрәжәгатьнең күчermәсө теркәлгән көннән жиде көн эчендә тиешле дәүләт органнарына, жирле үзидарә органнарына яисә тиешле вазыйфаи затларга жибәрелә.

3.4. Шикаятьне, карау өчен, карарына һәм гамәленә (яки гамәл кылмавына) шикаять белдерелә торган дәүләт органына, жирле үзидарә органына яисә вазыйфаи затка жибәрү тыела.

3.5. Әлеге Нигезләмәнең 3.4 пунктта каралган тыюга бәйле рәвештә шикаятьне карау өчен мөрәжәгатьтә куелган мәсьәләләрне хәл итү компетенцияләренә көргән дәүләт органына, жирле үзидарә органына яисә вазыйфаи затка жибәрү мөмкин булмаган очракта, шикаять гражданинга аның тиешле карага яки гамәлгә (гамәл кылмавына) билгеләнгән тәртиптә судка шикаять бирү хокукуын аңлатып кире кайтарыла.

4. Мөрәжәгатьне караганда гражданнарның хокуклары

4.1. Жирле үзидарә органы яисә вазыйфаи зат тарафыннан мөрәжәгатьне караганда граждан хокуклы:

1) мөрәжәгатьне караучы затка дәлилләрне шәхсән бәян итәргә;

2) жирле үзидарә органының тиешле структур бүлекчәсендә яисә тиешле вазыйфаи заттан телдән (шул исәптән телефон аша) яки электрон формада язма мөрәжәгатьне теркәү турында, шулай ук аны карау сроклары турында мәгълүмат алырга;

3) мөрәжәгатьне кабул итүче орган вәкаләтле заты (вазыйфаи заты) тарафыннан язма мөрәжәгатьне кабул итү фактын граждан тапшырган мөрәжәгатьнең икенче нөхчесендә, датасын һәм номерын курсәтеп, имза кую юлы белән таныклауга;

4) естәмә документлар һәм материаллар тапшырырга яисә аларны соратып алу турында, шул исәптән электрон формада мөрәжәгать итәргә;

5) әгәр башка затларның хокукларына, ирекләренә һәм законлы мәнфәгатьләренә кагылмаса, әгәр күрсәтелгән документларда һәм материалларда дәүләт серен яки федераль закон тарафыннан саклана торган башка серне тәшкүл итүче белешмәләр булмаса, мөрәжәгатьне карауга кагылышлы документлар һәм материаллар белән танышырга;

6) мөрәжәгатьтә куелган мәсьәләләрнең асылы буенча, Федераль законның 11 статьясында курсәтелгән очраклардан тыш, язма жавап алырга, ә федераль законның 11 статьясы 5.1 өлешендә каралган очракларда, аны бирү турында үтенеч белән мөрәжәгать итү нигезендә, язма

мөрәжәгатьне мөрәжәгатьтә куелган мәсьәләләрне хәл итү компетенциясенә кергән жирле үзидарә органына яисә вазыйфаи затка яңадан адреслау турында хәбәрнамә алырга;

7) мөрәжәгатьне Россия Федерациясе законнары нигезендә административ һәм (яисә) суд тәртибендә карап тикшерүгә бәйле мөрәжәгать буенча кабул ителгән карапга яисә гамәлгә (гамәл кылмауга) шикаять белән мөрәжәгать итәргә;

8) мөрәжәгатьне карауны туктату турында гариза белән мөрәжәгать итәргә.

4.2. Гражданнар жирле үзидарә органнарына һәм вазыйфаи затларга Татарстан Республикасы дәүләт телләрендә, туган телдә яки Россия Федерациясе халыкларының теләсә кайсы башка телендә мөрәжәгать итәргә хокуклы. Гражданнарның тәкъдимнәренә, гаризаларына, шикаятьләренә җаваплар мөрәжәгать телендә бирелә. Мөрәжәгать телендә җавап бирү мөмкин булмаган очракта, Татарстан Республикасы дәүләт телләре кулланыла.

5. Мөрәжәгатенә бәйле рәвештә гражданның иминлек гарантияләре

5.1. Гражданны жирле үзидарә органнарына яки вазыйфаи затка күрсәтелгән органнар яисә вазыйфаи зат эшчәнлегенә тәнкыйть белән яисә үз хокукларын, ирекләрен һәм законлы мәнфәгатьләрен һәм башка затларның хокукларын, ирекләрен, һәм законлы мәнфәгатьләрен торғызы һәм яклау максатында мөрәжәгать итү белән бәйле рәвештә эзәрлекләү тыела.

5.2. Мөрәжәгатьне караганда, мөрәжәгатьтәге мәгълүматларны, шулай ук гражданның шәхси тормышына кагылышлы мәгълүматларны аның ризалыгыннан башка тарату рөхсәт ителми. Мөрәжәгатьтә куелган мәсьәләләрне хәл итү компетенциясенә кергән дәүләт органына, жирле үзидарә органына яисә вазыйфаи затка язма мөрәжәгать жибәрү мөрәжәгатьтәге мәгълүматларны тарату булып тормый.

6. Язма мөрәжәгатькә таләпләр

6.1. Граждан үзенең язма мөрәжәгатендә мәжбүри рәвештә язма мөрәжәгать жибәргән жирле үзидарә органы атамасын, яисә тиешле вазыйфаи затның фамилиясен, исемен, атасының исемен, яисә тиешле затның вазыйфасын, шулай ук үз фамилиясен, исемен, атасының исемен (соңгысы – булган очракта), җавап, мөрәжәгатьне яңа адреска юналту турында хәбәрнамә жибәрелергә тиешле почта адресын курсәтә, тәкъдимнен, гаризаның яисә шикаятьнен асылын бәян итә, шәхси имzasын һәм дата күя.

6.2. Үз дәлилләрен раслау өчен кирәк булган очракта, граждан язма мөрәжәгатькә документлар һәм материалларны яки аларның күчermәләрен терки.

6.3. Жирле үзидарә органнарына яисә вазыйфаи затка электрон документ формасында кергән мөрәжәгать Федераль законда билгеләнгән тәртиптә каралырга тиеш. Мөрәжәгатьтә гражданин үз фамилиясен, исемен, атасының исемен (соңгысы – булган очракта), җавап, мөрәжәгатьне яңа адреска юналту турында хәбәрнамә жибәрелергә тиешле электрон почта адресын мәжбүри рәвештә курсәтә. Граждан мондый мөрәжәгатькә кирәклө документлар һәм материалларны электрон формада теркәргә хокуклы.

7. Мөрәжәгатьне карауга кабул итү мәжбүрилеге

7.1. Жирле үзидарә органына яисә вазыйфаи затка аларның компетенциясе нигезендә кергән мөрәжәгать мәжбүри каралырга тиеш.

7.2. Мөрәжәгатне караучы жирле үзидарә органы яисә вазыйфаи зат, кирәк булган очракта, аны карап тикшерүне урынга чыгып тәэммин итә ала.

8. Мөрәжәгатьне карау

8.1. Жирле үзидарә органы яисә вазыйфаи зат:

1) мөрәжәгатьне объектив, һәрьяклы һәм вакытында карауны, кирәк очракта – мөрәжәгать жибәргән граждан катнашында карауны тәэмин итә;

2) мөрәжәгатьне карау өчен кирәkle документларны һәм материалларны, шул исәптән электрон формада, башка дәүләт органнарыннан, жирле үзидарә органнарыннан һәм башка вазыйфаи затлардан соратып ала, судлардан, сорау алу органнарыннан һәм алдан тикшеру органнарыннан тыш;

3) гражданың бозылган хокукларын, ирекләрен һәм законлы мәнфәгатьләрен торғызуға яисә яклауга юнәлдерелгән чараптар күрә;

4) мөрәжәгаттә куелган мәсьәләләрнең асылы буенча, Федераль законның 11 статьясында күрсәтелгән очраклардан тыш, язмача жавап бирә;

5) гражданга аның мөрәжәгатен башка дәүләт органына, жирле үзидарә органына яисә башка вазыйфаи затка аларның компетенциясе нигезендә карау өчен жибәру турында хәбәр итә.

8.2. Жирле үзидарә органы яисә вазыйфаи зат билгеләнгән тәртиптә мөрәжәгатьне караучы дәүләт органы, жирле үзидарә органы яисә вазыйфаи зат запросы буенча 15 көн эчендә мөрәжәгатьне карау өчен кирәkle документларны һәм материалларны тәкъдим итәргә тиеш, дәүләт сере яки федераль закон тарафыннан саклана торган башка серне тәшкил итүче белешмәләрне үз эченә алган һәм тәкъдим итүнең аерым тәртибе билгеләнгән документлардан һәм материаллардан тыш.

8.3. Мөрәжәгатькә жавап жирле үзидарә органы житәкчесе, вазыйфаи зат яисә вәкаләтле зат тарафыннан имзалана.

8.4. Жирле үзидарә органына яисә вазыйфаи затка электрон документ формасында кергән мөрәжәгатькә жавап электрон документ формасында мөрәжәгаттә күрсәтелгән электрон почта адресы буенча жибәрелә һәм жирле үзидарә органнарына яисә вазыйфаи затка язмача кергән мөрәжәгатькә язмача мөрәжәгаттә күрсәтелгән почта адресы буенча жибәрелә. Моннан тыш, жирле үзидарә органына яисә вазыйфаи затка кергән билгесез затлар даирәсе мәнфәгатьләренә кагылучы тәкъдим, гариза яки шикаятьне үз эченә алган мөрәжәгатькә, аерым алганда, билгесез затлар даирәсенә карата чыгарылган суд карарына, шул исәптән суд карарына шикаять бирү тәртибен аңлатып, жавап «Интернет» мәгълумат-телекоммуникация челтәрендә Татарстан Республикасы Тукай муниципаль районы рәсми сайтында Федераль законның 6 статьясы 2 өлеше таләпләрен үтәп урнаштырылыша мөмкин.

9. Язма мөрәжәгатьне карау сроклары

9.1. Жирле үзидарә органына яисә вазыйфаи затка аларның компетенциясе нигезендә кергән язма мөрәжәгать язма мөрәжәгать теркәлгән көннән соң 30 көн эчендә карала.

9.2. Аерым очракларда, шулай ук Федераль законның 10 статьясы 2 өлешендә каралган запросны жибәргән очракта, жирле үзидарә органы житәкчесе, вазыйфаи зат яисә моңа вәкаләтле зат мөрәжәгатьне карау срокын, мөрәжәгать жибәргән гражданинга аны карау срокын озайту турында хәбәр итеп, 30 көннән дә артмаган вакытка озайтырга хокуклы.

10. Коррупция юнәлешендәге фактлар буенча гражданнар мөрәжәгатыләре белән эшләү тәртибе

10.1. «Коррупциягә каршы тору турында» 2008 елның 25 декабрендәге 273-ФЗ номерлы Федераль закон һәм «Татарстан Республикасында коррупциягә каршы тору турында» 2006 елның 4 маенданы 34-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы нигезендә гражданнар коррупция юнәлешендәге фактлар буенча жирле үзидарә органнарына һәм жирле үзидарә органнарының вазыйфаи затларына мөрәжәгать жибәрергә хокуклы.

10.2. Коррупция юнәлешендәге фактлар буенча гражданнар мөрәжәгатыләре үз эченә коррупция һәм янап акча алу, гражданнарың хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен кысу, хезмәт тәртибенә карата таләпләрне бозу, шулай ук хезмәт урынынан явызларча файдалану билгеләре булган башка гамәлләр кылу фактлары турында мәгълуматны ала.

10.3. Кергэн мөрэжэгатьтэ өзөрлөнө торган, башкарыла торган яки башкарылган хокукка карши гамэл, шулай ук аны өзөрэүче, башкаручы яки башкарсан зат туринда мэгълуматлар булганда, мондый мөрэжэгать аларның компетенциясе нигезендэ хокук саклау органнарына жибэрелэ.

10.4. Коррупция юнэлешендэгэ фактлар буенча гражданнар мөрэжэгатьлэрэ белэн эшлэүче вазыйфаи затлар, Россия Федерациясе законнары нигезендэ хэмээт мэгълуматларының һэм конфиденциаль характердагы белешмэлэрнең сакланышы өчен билгелэнгэн тэртиптэ шэхси җаваплылыкка ия.

10.5. Жирле үзидарэ органнарына һэм вазыйфаи затларга кергэн коррупция юнэлешендэгэ фактлар буенча гражданнар мөрэжэгатьлэрэ өлгө Нигезлэмэдэ билгелэнгэн тэртиптэ каралырга тиеш.

11. Гражданнарны шэхси кабул иту

11.1. Жирле үзидарэ органнарында гражданнарны шэхси кабул иту аларнын житэкчелэрэ һэм моңа вэкалэтле затлар тарафынан үткэрелэ. Кабул иту урыны, шулай ук кабул иту өчен билгелэнгэн көннэр һэм сэгатылэр туринда мэгълумат гражданнар игътибарына житкерелэ.

Кабул иту урыны, шулай ук кабул иту өчен билгелэнгэн көннэр һэм сэгатылэр, гражданнарны кабул иту өчен җаваплы вазыйфаи затларның элемтэ телефоннары туринда мэгълумат «Интернет» мэгълумат-телекоммуникация чөлтөрө аша гражданнар игътибарына житкерелэ. Күрсөтелгэн мэгълумат шулай ук жирле үзидарэ органнары биналарында һөркем өчен уайлы урыннарда урнаштырыла.

11.2. Кабул итугэ язылган һэр гражданга шэхси кабул иту карточкасы тутырыла (өлгө Нигезлэмэнең 1 нчे күшүмтасында билгелэнгэн форма), анда күрсөтелэ:

- 1) мөрэжэгать итүченең фамилиясе, исеме һэм атасының (булганда) исеме;
- 2) яшэү урыны адресы;
- 3) кабул итуун алыш баручы вазыйфаи зат фамилиясе;
- 4) башка кирэклэ белешмэлэр.

11.3. Шэхси кабул иту вакытында граждан шэхесен таныклаучы документ күрсөтэ.

11.4. Телдэн мөрэжэгать эчтэлөгэ гражданы шэхси кабул иту карточкасына көртөлэ. Телдэн мөрэжэгатьтэ бэян итэлгэн фактлар һэм хэллэр ачыкта-ачык һэм өстэмэ тикшерү талэп итмэгэн очракта, мөрэжэгатькэ җавап шэхси кабул иту барышында гражданың ризалыгы белэн телдэн бирелergэ мөмкин, бу хакта гражданың шэхси кабул иту карточкасына язу көртөлэ. Калган очракларда мөрэжэгатьтэ куелган сорауларның асылы буенча язмача җавап бирелэ.

11.5. Шэхси кабул иту барышында кабул ителгэн язма мөрэжэгать Федераль законда билгелэнгэн тэртиптэ теркэлөргэ һэм каралырга тиеш.

11.6. Мөрэжэгатьтэ жирле үзидарэ органы яисэ вазыйфаи зат компетенциясенэ керми торган мэсьэлэлэр булса, гражданга ача кая һэм нинди тэртиптэ мөрэжэгать итэргэ кирэклеге туринда ачлатма бирелэ.

11.7. Эгэр гражданга мөрэжэгатьтэ куелган сорауларның асылы буенча элек җавап бирелгэн булса, шэхси кабул иту барышында мөрэжэгатьне алга таба караудан балг тартылырга мөмкин.

11.8. Гражданнарны шэхси кабул иту өчен билгелэнгэн көннэрдэ һэм сэгатылэрдэ жирле үзидарэ органнарында беренче чиратта шэхси кабул иту хокукуна ия:

1) I, II төркем инвалидлар һэм (яки) аларның законлы вэкийлэрэ (ата-ана ларнын берсе, уллыкка алучылар, опекун яки попечитель);

2) Бөек Ватан сугышы ветераннары, Россия Федерациясе Геройлары, Советлар Союзы Геройлары, Дан орденының тулы кавалерлары, Социалистик Хөзмәт Геройлары, Россия Федерациясе Хөзмәт Геройлары, хәрби хәрәкәтлөр ветераннары;

3) инвалид балалар, ятим балалар, ата-ана каравыннан мэхрүм калган балалар, ятим балалар һэм ата-ана тәрбиясеннэн мэхрүм калган балалар арасыннан затлар, шулай ук аларның законлы

вәкилләре һәм мондый балаларның хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен тәэмин итүгә һәм яклауга бәйле мәсьәләләр буенча мөрәжәгать итүче вәкилләр;

4) кабул итүгә өч яшькә кадәрге балалар белән килгән гражданнар.

11.9. Беренче чиратта шәхси кабул итү хокуқына бер үк вакытта берничә граждан ия булса, күрсәтелгән гражданнарны кабул итү аларның шәхси кабул итүгә килү тәртибендә гамәлгә ашырыла.

11.10. Әлеге Нигезләмәнен 10.8 пунктында күрсәтелгән гражданнар шәхси кабул итү вакытында беренче чиратта шәхси кабул итү хокуқын билгели торган документ тәкъдим итәләр.

12. Мөрәжәгатьләрне карау тәртибенең үтәлешен контролъдә тоту

12.1. Жирле үзидарә органнары һәм вазыйфаи затлар уз вәкаләтләре чикләрендә мөрәжәгатьләрне карау тәртибе һәм сроклары, мөрәжәгатьләргә язма жаваплар жибәрү тәртибен һәм срокларын үтәүне контролъдә тота, кергән мөрәжәгатьләрнен әчтәлеген анализлый, гражданнарның хокукларын, ирекләрен һәм законлы мәнфәгатьләрен бозу сәбәпләрен вакытында ачыклау һәм бетерү буенча чарагалар күрә.

13. Мөрәжәгатьләрдә булган мәгълүматны анализлау һәм гомумиләштерү

13.1. Жирле үзидарә органнары һәм вазыйфаи затлар, гражданнар мөрәжәгатыләре керүгә йогынты ясый торган сәбәпләрне ачыклау һәм бетерү максатында, ел саен гражданнардан кергән мөрәжәгатьләрне гомумиләштерергә һәм анализларга тиеш. Әлеге анализда көргән, яца адреска юнәлтелгән һәм каралган язма мөрәжәгатьләрнен, электрон документ формасында мөрәжәгатьләрнен саны, гражданнарны кабул итү урыннары, көннәре һәм сәгатләре, шәхси кабул итүдә кабул ителгән гражданнар саны, гражданнарны шәхси кабул итү һәм шәхси кабул итү буенча вәкаләтле затлар турында, мөрәжәгатьләр тематикасы турында, мөрәжәгатьләрне карау нәтижәләре буенча кабул ителгән чарагалар, шул исәптән кабул ителгән норматив хокукый һәм башка актлар (булганда) турында мәгълүмат булырга тиеш.

13.2. Гражданнардан кергән мөрәжәгатьләргә анализ, шулай ук билгесез затлар даирәсе мәнфәгатьләренә кагылышлы ин актуаль мәсьәләләр буенча анлатмалар жирле үзидара органнары тарафыннан «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация чөлтәрендә Татарстан Республикасы Түкай муниципаль районының рәсми сайтында (әлеге Нигезләмәнен 2 ичә күшүмтасында билгеләнгән формада) урнаштырыла.

14. Гражданнар мөрәжәгатьләрен карау тәртибе турында законнарны бозган өчен жаваплылык

14.1. «Россия Федерациясе гражданнары мөрәжәгатьләрен карау тәртибе турында» 2006 елның 2 маенданы 59-ФЗ номерлы Федераль законны, «Татарстан Республикасында гражданнар мөрәжәгатьләре турында» 2003 елның 12 маенданы 16-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законын бозуда гаепле затлар Россия Федерациясе законнарында каралган жаваплылыкка ия.

Татарстан Республикасы Тукай муниципаль районы Теләнчө-Тамак авыл жирлегендә гражданнар мөрәҗәгатьләрен карау тәртибе турында нигезләмәгә 1 күшымта

Гражданы шәхси кабул итү карточкасы №

Кабул итү датасы «__» 20__ ел

Кабул итү вакты __: __ сәг.

Кабул итү урыны: _____

Кабул итүче вазыйфаи затның ИФАи: _____

Гражданың, оешма вәкиленең ИФАи	
Мөрәҗәгать итүченең яшәү адресы һәм телефоны	
Эш урыны	
Сорауның қыскача эчтәлеге	
Курсәтмә _____ (кемгә)	
Үтәү срокы, озайту турында мәгълумат	
Гаризаны карау нәтижәләре	

Татарстан Республикасы Тукай муниципаль районы Теләнчे-Тамак авыл жирлегендә гражданнар мөрәжәгатьләрен карау тәртибе турында нигезләмәгә 2 күшымта

Теләнче-Тамак авыл жирлегендә гражданнар мөрәжәгатьләре белән эшләү турында
стatisтик мәгълүматлар

Мәгълүмат исеме	Цифрлы мәгълүматлар	
	_____ ел	_____ ел
Барлык кергән мөрәжәгатьләр (хат, шәхси кабул итү, электрон мөрәжәгатьләр) шул исәптән электрон мөрәжәгатьләр (интернет, электрон почта)		
Шул исәптән шәхси кабул итүдә кабул ителде:		
Контрольгә алышы		
Уңай хәл ителде		
Урынга чыгу белән тикшерелде		